

Dosarul nr. 1ra-1381/2016

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

13 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Mariana Arabadji în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Cahul din 19 noiembrie 2015 și a deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 05 aprilie 2016, în cauza penală în privința lui

Chisacov Alexandr Alexandr, născut la 15.06.1981, originar și locuitor în or. Vulcănești, str. Tcacenco 21,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 20.03.2015 - 19.11.2015;

Instanța de apel: 09.12.2015 - 05.04.2016;

Instanța de recurs: 13.06.2016-13.07.2016;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului Cahul din 06 decembrie 2002 Chisacov Alexandr, a fost recunoscut vinovat și condamnat:

- în baza art. 121 alin.(2) pct. 1) 2) 3) 6) Cod penal (redacția Legii din 26.03.1961) la 15 ani privațiune de libertate;

- în baza art. 88 pct. 1) 4) 7) Cod penal (redacția 1961) la 25 ani privațiune de libertate;

- în baza art. 225/5 alin.(1) Cod penal (redacția 1961) la 2 ani privațiune de libertate;

- în baza art.227 alin.(2) Cod penal (redacția 1961) la 4 ani privațiune de libertate.

Potrivit art. 39 alin.(1) Cod penal (redacția 1961) prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai gravă, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 25 ani privațiune de libertate, cu executarea pedepsei în colonie de corectare prin muncă cu regim înăsprit.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut ca fiind constatate următoarele circumstanțe de fapt, că inculpații Chisacov A., Bălan S., Baurciulu N. la 30.06.2001, printr-o înțelegere prealabilă, în grup, cu scopul acaparării bunurilor proprietarilor și omorului acestora, folosind o armă de foc-revolverul IJ79 calibru 9mm, încărcat cu cartușe, sub pretextul de a merge și a procura substanțe narcotice, i-a ademenit pe A.Gafarov și R. Mincioglo în automobilul „Reno-9” n/î CH AF 719 condus de Chisacov A. și deplasîndu-se la o distanță de 10 km de la s. Colibași, r-nul

Cahul, în câmpul cu floarea soarelui, i-au atacat pe A. Gafarov și R. Mincioglo și fiecare efectuând împușcături din revolver i-au omorât, apoi au acaparat banii și bunurile lor: 1140 dolari SUA, un inel din aur la prețul de 16 dolari SUA, un ceas la prețul de 50 dolari SUA, un cuțit la prețul de 5 dolari SUA, un telefon mobil la prețul de 150 dolari SUA ce aparțineau lui A. Gafarov și 150 dolari SUA a lui R. Mincioglo, în total bunuri în valoare echivalentă cu 19503 lei 22 bani.

Chisacov A., Bălan S., Baurciulu N. sunt condamnați și pentru faptul că pe parcursul lunilor iunie-iulie 2001 procurau, păstrau și foloseau substanțe narcotice (morfii și tebain), o parte din care s-au depistat la 29.07.2001 în apartamentul nr. 2 de pe str. 50 de ani ai Marelui Octombrie, 19, or. Vulcănești, unde domicilia Bălan S., precum și în automobilul lui Chisacov A.. Prin aceeași sentință, tot ei sunt condamnați pentru faptul că Chisacov A. în 1999, fără permisiunea legală, a procurat o armă de foc cu muniții-revolverul IJ 79 cu numărul șters, calibrul 9 mm și 6 cartușe, pe care-l păstra la el acasă, după ce la sfârșitul lunii iunie 2001 i l-a transmis l-a păstrare în continuare Bălan S., iar la 30.06.2001 l-au transmis lui Baurciulu N. cu care apoi toți trei au săvârșit omorul intenționat al victimelor A. Gafarov și R. Mincioglo.

3. Prin decizia Curții de Apel RM din 26 martie 2003 (T.d.322-324 vol.II), a fost respins apelul inculpatului Chisacov A. ca fiind nefondat. S-a casat sentința Tribunalului Cahul din 06.12. 2002 în partea stabilirii pedepsei cu adoptarea hotărârii noi în această parte, potrivit căreia Chisacov A. a fost condamnat:

- în baza art. 121 alin.(2) pct. 1) 2) 3) 6) Cod penal (în redacția Legii din 26.03.1961) la 15 ani privațiune de libertate;

- în baza art 88 pct. 1), 4), 7) Cod penal (redacția 1961) la detenție pe viață;

- în baza art. 225/5 alin.(1) Cod penal (redacția 1961) la 2 ani privațiune de libertate;

- în baza art.227 alin.(2) Cod penal (redacția 1961) la 4 ani privațiune de libertate.

Conform art. 39 Cod penal (redacția 1961), prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai gravă, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă- detențiune pe viață.

4. Prin Decizia Curții Supreme de Justiție 10 iulie 2003 (f.d.471 vol.II), recursurile inculpatului Chisacov Alexandr, Baurciu Nicolae, Bălan Sergiu și avocaților au fost considerate neîntemeiate și respinse ca inadmisibile.

5. Recurs în anulare a declarat de condamnat și avocatul acestuia prin care au solicitat casarea deciziilor instanței de apel din 26 martie 2003 și a instanței de recurs din 10 iulie 2003, pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie modificată sentința primei instanțe, cu excluderea calificativelor „omor a două persoane” și „omor săvârșit cu scopul de a scunde o altă infracțiune”, în baza art. 121 alin. 2 Cod penal (1961) Chisacov Alexandru să fie achitat din lipsa componenței de infracțiune în acțiunile lui, în rest sentința să fie menținută fără modificări, dar cu aplicarea unei pedepse mai blânde, recursul a fost respins ca inadmisibil, fiind neîntemeiat.

6. Prin Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție din 20 decembrie 2004 (f.d.536-541 vol.II) s-au respins ca inadmisibile recursurile în anulare declarate de avocatul Zaporojan Vasilisa în interesele inculpaților Chisacov A. și Balan S., ca fiind neîntemeiate.

7. Prin Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție din 08 februarie 2010 (f.d.567-573 vol.II) în urma examinării al doilea recurs în anulare s-a hotărît:

-Admiterea recursurilor în anulare declarate de către apărătorul Zaporojan Vasilisa în interesele condamnatului Chisacov Alexandr și de condamnații Chiscaov A. și Balan Serghei.

S-a casat parțial sentința Tribunalului Cahul din 06 decembrie 2002, Deciziei Curții de Apel RM din 26 martie 2003, decizia CSJ din 10 iulie 2003 și hotărîrea Plenului CSJ din 20 decembrie 2004, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri noi, după cum urmează:

Acțiunile lui Chisacov Alexandru au fost reîncadrate din prevederile art. 121 alin. 2 pct.1), 2), 3), 6) Cod penal (1961) în cele ale art. 188 alin. (3) lit. c) Cod penal și din prevederile art. 225/5 Cod penal (1961) în cele ale art. 217 alin. (2) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa în baza art. 188 alin. (3) lit. c) Cod penal de 12 ani închisoare și în baza art. 217 alin. (2) Cod penal de 1 an închisoare.

Condamnarea lui Chisacov Alexandru în baza art. 227 alin. 2 Cod penal (1961) la 4 ani închisoare și în baza art. 88 pct. 1), 4), 7) Cod penal (1961) la detențiune pe viață a fost menținută.

Potrivit art. 39 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin absorbirea pedepselor mai ușoare de pedeapsa mai gravă, i s-a stabilit pedeapsa definitivă-detențiune pe viață.

Celelalte dispoziții ale hotărîrilor contestate au fost menținute.

8. Prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 10 februarie 2011 (f.d.622-627 vol.II), în urma examinării celui de-al treilea recurs în anulare a condamnatului Chisacov A., din 19 noiembrie 2010, în care a solicitat casarea tuturor hotărîrilor judecătorești, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond, s-a respins ca inadmisibil, din motiv că nu îndeplinește cerințele legale de formă și de conținut.

9. Prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 24 octombrie 2013 (f.d.666-670 vol.II), în urma examinării celui de al patrulea recurs în anulare în privința condamnatului Chisacov A., declarat de avocatul Arabadji Constantin, s-a dispus inadmisibilitatea recursului în anulare, deoarece este declarat repetat.

10. La 28 mai 2014, în Procuratura Cahul a parvenit cererea condamnatului Chisacov Alexandru (f.d.1-3), prin care s-a solicitat pornirea procedurii de revizuire a cauzei penale în temeiul art. 458 p.2 al.(3) și 460 Cod de procedură penală .

În motivarea cererii de revizuire s-a invocat că prin încheierea judecătorului de instrucție nr. 10-30/13 din 15 martie 2013 s-a constatat faptul că procesul penal nr.

2001158051, în cadrul căruia a fost acuzat, a fost pornit la 27 iulie 2001, iar ordonanța de punere sub învinuire a fost adoptată la 06 iulie 2001.

Astfel, revizuentul a invocat:

- discrepanța între ordonanța anchetatorului Procuraturii Județului Cahul prin care Chisacov Alexandru a fost pus sub învinuire în cadrul cauzei penale nr. 2001 158051 datată cu 06 iulie 2001, ultimul fiind învinuit pentru faptele care au avut loc la 27 iulie 2001, esența învinuirii înaintate fiindu-i adusă condamnatului la 07 august 2001, în prezența avocatului;

- potrivit art. 279 Cod de procedură penală, acțiunile procesuale se efectuează în strictă conformitate cu prevederile prezentului cod și numai după înregistrarea sesizării cu privire la infracțiune. Acțiunile de urmărire penală pentru efectuarea cărora este necesară autorizarea judecătorului de instrucție, precum și măsurile procesuale de constrângere sunt pasibile de realizare doar după pornirea urmăririi penale, dacă legea nu prevede altfel;

- el a fost pus sub învinuire în baza ordonanței procurorului din 06 iulie 2001, emisă pînă la pornirea urmăririi penale, care s-a produs doar la 27 iulie 2001, fapt constatat prin hotărîre judecătorească definitivă, cu încălcarea esențială a drepturilor și libertăților protejate, cu încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal;

- acuzațiile aduse lui cad sub incidența nulității absolute, deoarece încălcarea normei procesuale penale și anume art. 251 Cod de procedură penală, nu poate fi înlăturată decît prin anularea aceluia act, existînd un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărîrea pronunțată-încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de către Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și alte legi naționale;

- în prezent au fost stabilite alte circumstanțe de care instanța nu a avut cunoștință la emiterea hotărîrii, stabilite prin încheierea judecătorului de instrucție din 15 martie 2013.

11. La 04 iunie 2014 de către procurorul Procuraturii raionului Cahul a fost emisă ordonanța de refuz în deschiderea procedurii de revizuire (f.d.36-37), în motivarea căreia s-a invocat: „ *conform art. 458 alin.(3) pct.2) Cod de procedură penală, în coraport cu studierea materialelor cauzei și materiale acumulate în cadrul examinării cererii de revizuire procesului penal, declarațiile condamnatului Chisacov Alexandru precum că, punerea lui sub învinuire a avut loc în afara procesului penal, nu pot fi puse la baza pornirii procedurii de revizuire.*

Atît în cadrul urmăririi penale, în momentul punerii sub învinuire, aducerii la cunoștință a materialelor cauzei penale cît și în cadrul examinării cauzei penale în toate instanțele de judecată nici inculpatul și nici avocatul acestuia nu au solicitat

anularea ordonanței de punere sub învinuire din 06 iunie 2001, ci doar pledau pentru aplicarea unei pedepse mai blânde.

În consecință circumstanțele care s-au pretins că au un caracter de noutate, în opinia procurorului nu a făcut posibilă admiterea cererii de revizuire, și nu se încadrează în prevederile art. 158 Cod de procedură penală. Astfel în procesul examinării dosarului penal în instanțele de judecată au fost administrate o serie de probe care în cumul au demonstrat vinovăția lui Chisacov Alexandr, la fel a fost examinată și ordonanța de punere sub învinuire a lui.

Ordonanța de punere sub învinuire a lui Chisacov Alexandr în colaborare cu alte probe au făcut obiectul aprecierii instanțelor de judecată de toate trei grade de jurisdicție, precum și în procesul examinării pe căi extraordinare de atac, ele fiind puse la baza hotărârilor de condamnare.

Pe de altă parte, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în hotărârea sa din 16 ianuarie 7 în cazul Bujenița contra Moldovei a menționat că dreptul la o instanță, garantat de articolul 6 paragraf 1 al Convenției, presupune respectarea principiului preeminenței dreptului. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere că atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (a se vedea Brumarecu v. România, [GC], nr.28342/95, §61, ECHR 1999-VII). Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

În cauza lui Chisacov Alexandr părțile au utilizat toate căile de atac ordinare și recursul în anulare care este o cale extraordinară de atac. Decizia contestată de către recurent a devenit irevocabilă și faptul că acesta are o altă opinie asupra circumstanțelor comiterii faptei nu poate servi temei pentru admiterea recursului în anulare declarat cu menținerea hotărârii contestate.”

12. Prin încheierea Judecătoriei Cahul din 15 septembrie 2014 (f.d.39-40), s-a examinat plîngerea înaintată de către Chisacov Alexandr, fiind recunoscută întemeiată, cu anularea ordonanței de refuz în deschiderea procedurii de revizuire din 04 iunie 2014.

Instanța de judecată au constatat că, condamnatul și apărătorul său nu erau obligați de a invoca această încălcare a procedurii la faza urmăririi penale, iar în cadrul examinării cauzei instanțele de judecată urmau a verifica din oficiu respectarea de către organul de urmărire a prevederilor legii în privința actelor ce stau la baza învinuirii.

Instanța de fond a certificat faptul că, studiind sentința Tribunalului Cahul din 06 decembrie 2002 instanța de judecată examinînd fondul cauzei, nu s-a expus asupra chestiunii cu privire la ordonanța din 06 iulie 2001, care este emisă în afara procesului penal, așa încît această circumstanță putea să influențeze la pedeapsa aplicată condamnatului, ulterior și în hotărârile instanțelor superioare, în nici o decizie, nu este

stabilit și apreciat faptul emiterii unei ordonanțe în afara procesului penal așa cum se invocă de condamnat. În astfel de circumstanțe instanța a considerat că în cadrul urmăririi penale cât și în cadrul examinării cauzei penale, ulterior supuse recursurilor, este dată o apreciere faptului emiterii ordonanței din 06 iulie 2001.

13. La 16 septembrie 2014, de procurorul Procuraturii raionului Cahul a fost emisă ordonanța de deschidere a procedurii revizuire (f.d.42-43), în privința lui Chisacov Alexandr.

14. Prin ordonanța procurorului ierarhic superior al r-nului Cahul, din 19 septembrie 2014 (f.d.44-46), a fost anulată ordonanța de deschiderea procedurii de revizuire din 16 septembrie 2014, motivînd că, existența discrepantei dintre momentul pornirii dosarului penal și cel al emiterii ordonanței de punere sub învinuire a lui Chisacov Alexandr, a devenit cunoscută părților interesate din momentul aducerii ei la cunoștință, audierii în calitate de învinuit, aducerii la cunoștință a materialelor cauzei penale cât și examinării în ședințele de judecată și nu poartă un caracter de noutate obligatoriu cerut de art.458 Cod de procedură penală, motiv pentru care nu poate constitui motivul deschiderii unei proceduri de revizuire. Existența unei de discrepante nu poate cădea sub incidența prevederilor art. 251 Cod de procedură penală, inclusiv din motivul prescrierii.

Astfel, norma menționată prevede încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis încălcarea a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decît prin anularea aceluia act.

Potrivit pct.5.5 al Hotărîrii Plenului CSJ a RM din 4.07.2005, nr.7 cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorului de instrucție în procesul urmăririi penale, „fapte noi” constituie date despre circumstanțele de care nu avea cunoștință organul de urmărire penală la data adoptării ordonanței atacate și care aici nu puteau fi cunoscute la acea dată, noi, trebuie să fie probele administrate în cadrul cercetării altor cauze, și nu mijloacele de probă prin care se administrează probe deja cunoscute în cauza respectivă.

15. La 03 octombrie 2014, de către procurorul în Procuratura raionului Cahul a fost emisă ordonanța de refuz în deschiderea procedurii de revizuire (f.d.57-60) întrucît cererea condamnatului Chisacov Alexandru nu se încadrează în condițiile prevăzute de art. 458 cod de procedură penală.

La baza ordonanței de refuz în deschiderea procedurii de revizuire au fost anexate înscrisurile: procesul-verbal de audiere fostului anchetator Movilă V. (vol.3, f.d. 49); copia procesului-verbal de punere sub învinuire a lui Chisacov A. din 06.07.2001 (vol.3, f.d. 51-52) copia procesului-verbal de audiere învinuitului Chisacov A. din 07.08.2001 (vol.3, f.d. 53-56).

16. Ordonanța din 19 septembrie 2014 emisă de procurorul ierarhic superior, procurorul al r-nului Cahul, a fost atacată prin plîngerea avocatului Mariana Arabadji în interesele condamnatului Chisacov Alexandr.

17. La 12 decembrie 2014, prin încheierea judecătoriei Cahul (f.d.64-65), plîngerea avocatului Mariana Arabadji în interesele condamnatului Chisacov Alexandru a fost recunoscută ca fiind întemeiată și s-a declarat nulă ordonanța procurorului ierarhic superior r-nului Cahul din 19 septembrie 2014.

În motivarea soluției adoptate s-au reținut prevederile art. 120 și art. 20 din Constituția Republicii Moldova, prin efectuarea controlului nici procurorul ierarhic superior, nici instanța de judecată prin prisma art. 313 Cod de procedură penală nu se pot expune asupra legalității și temeiniciei actului judecătoresc irevocabil și executoriu. Un astfel de drept aparține doar instanței ierarhic superioare stabilit în competența acestora prin prevederile legale din Codul de procedură penală. Procurorul urma să examineze cererea de pornire a procedurii de revizuire înaintată de condamnatul Chisacov Alexandr, conform prevederilor legale din Capitolul V, secțiunea a 2-a codului de procedură penală.

18. Ordonanța de refuz în deschiderea procedurii de revizuire din 03 octombrie 2014, a fost atacată prin plîngerea avocatului Mariana Arabadji în interesele condamnatului Chisacov Alexandr.

19. La 15 decembrie 2014, prin încheierea judecătoriei Cahul (f.d.66), plîngerea avocatului Mariana Arabadji în interesele condamnatului Chisacov Alexandr a fost recunoscută ca una întemeiată, din considerentele că, indiferent de motivele invocate de procuror în ordonanța din 03 octombrie 2014, plîngerea lui Chisacov Alexandr împotriva ordonanței procurorului este întemeiată, deoarece se referă la o situație deja soluționată de instanța de judecată în baza încheierii din 15 septembrie 2014, prin care s-a constatat ilegalitatea încheierii procurorului din 04 iunie 2014, prin care a fost respinsă cererea lui Chisacov Alexandr, pentru aceleași motive ca neîncadrarea cerințelor condamnatului în prevederile codului de procedură penală. Ordonanța procurorului Procuraturii Cahul, din 03 octombrie 2014, reflectă poziția acuzatorului de stat la cererea condamnatului Chisacov A., privind deschiderea procedurii de revizuire, situație care denotă faptul că soluția adoptată de instanța de judecată din 15 septembrie 2014 a fost total ignorată, fapt inadmisibil, chiar și în cazul în care există ordonanța procurorului ierarhic superior din 19 septembrie 2014, prin care a fost anulată ordonanța de deschidere a procedurii de revizuire .

20. La 17 martie 2015, procurorul r-nului Cahul, a emis concluzia (f.d.92-9) prin care a solicitat examinarea acesteia și emiterea unei sentințe de respingere a cererii de revizuire pe cauza penală de condamnare a cet. Chisacov Alexandr.

În argumentarea concluziei se indică:

- în baza cererii depuse de către Chisacov Alexandr s-a stabilit că există o discrepanță dintre momentul pornirii dosarului penal și cel al emiterii ordonanței de punere sub învinuire a lui Chisacov Alexandr, ordonanța de punere sub învinuire a lui Chisacov A. în baza art. 88 pct. 1,4,7 CP (red. 1961) fiind datată cu 06 iulie 2001. Cu toate acestea la 07 august 2001 învinuitul Chisacov A. a fost audiat în această calitate procesuală și în procesul-verbal de audiere se face referință la ordonanța din 06.08.2001;

- fiind audiată persoana care a efectuat urmărirea penală, a declarat că acțiunile de anchetă au fost efectuate cu ziua în care au fost efectuate. Nu se exclude posibilitatea admiterii unei greșeli de ordin mecanic. Era imposibilă efectuarea acțiunii vizate la data de 06 iulie 2001, deoarece infracțiunea a fost înregistrată la 27 iulie 2001. Careva obiecții de la participanții la acțiunea procesuală în cauză nu au parvenit pînă la sfîrșitul procesului. Totodată pe parcursul urmării penale învinuitului i-a fost înaintată o nouă acuzare, care a stat la baza rechizitoriului și ulterior la adoptarea hotărîrilor de acuzare;

- existența ordonanței de punere sub învinuire a lui Chisacov A. datată cu 06 iulie 2001 a devenit cunoscută părților interesate din momentul aducerii ei la cunoștință, audierii în calitate de învinuit, aducerii la cunoștință a materialelor cauzei penale cît și în cadrul examinării cauzei penale în ședințele de judecată și respectiv nu poartă un caracter de noutate care este obligatoriu cerut de prevederile art. 458 Cod de procedură penală, din care considerente nu poate servi ca motiv pentru admiterea cererii de revizuire;

- în contextul examinat, autorul cererii de revizuire nu poate beneficia nici de prevederile art. 251 Cod de procedură penală, întrucît nulitatea prevăzută în al.(2) nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului de către părți și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu, dacă anularea actului procedural este necesară pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei, încălcarea oricărei alte prevederi legale decît cele prevăzute în al.(2), inclusiv cea invocată de partea apărării în speța în cauză, atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii - cînd partea este prezentă, sau la terminarea urmării penale - cînd partea ia cunoștință de materialele dosarului sau cînd instanța de judecată - cînd partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță;

- potrivit pct. 5.5 al Hotărîrii Plenului CSJ a RM nr. 7 din 04.07.2005 "*Cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmării penale*", "*fapte noi*" constituie date despre circumstanțele de care nu avea cunoștință organul de urmărire penală la data adoptării ordonanței atacate și care nici nu puteau fi cunoscute la acea dată. „Noi” trebuie să fie probele administrate în cadrul cercetării altor cauze și nu mijloacele de probă prin care se administrează probe deja cunoscute în cauza respectivă. Respectiv, motivul invocat pentru deschiderea

procedurii de revizuire este o eroare de drept și nu faptă sau circumstanță nou descoperită;

- în cauza lui Chisacov Alexandr părțile au utilizat toate căile de atac ordinare și recursul în anulare care este o cale extraordinară de atac.

În confirmarea concluziilor sale procurorul a prezentat înscrisuri, printre care copiile: ordonanței de depunere sub învinuire Chisacov A. din 19.11.2001 (vol.3, f.d.67-69); procesului verbal de interogare a învinuitului Chisacov A. din 19.11.2001 (vol.3, f.d. 70-72); procesului verbal de prezentare învinuitului și apărătorului a materialelor dosarului penal din 26.11.2001 (vol.3, f.d.73-74); copiile recursurilor și recursurilor în anulare (total 6 , vol.3, f.d. 75-92).

21. Prin sentința Judecătoriei Cahul 19 noiembrie 2015 s-a respins cererea de revizuire a procesului penal depusă de condamnatul Chisacov Alexandr, ca fiind inadmisibilă.

Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, fiind invocate prevederile art. 458 alin.(3) pct. 2) Cod de procedură penală, discrepanța enunțată nu constituie un temei prevăzut de norma imperativă art. 458 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală deoarece existența discrepanței dintre momentul pornirii dosarului penal și cel al emiterii ordonanței de punere sub învinuire a lui Chisacov Alexandr, a devenit cunoscută părților interesate din momentul aducerii ei la cunoștință, audierii în calitate de învinuit, aducerii la cunoștință a materialelor cauzei penale cât și examinării în ședințele de judecată, iar această circumstanță nu poartă un caracter de noutate.

La fel, existența acestei discrepante nu poate cădea sub incidența prevederilor art. 251 alin. (1) Cod de procedură penală, care prevede că încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea aceluia act.

22. La 04 decembrie 2015, sentința a fost contestată cu apel de către avocatul Mariana Arabadji în interesele condamnatului Chisacov Alexandr (f.d.162-164) prin care a solicitat casarea sentinței Judecătoriei Cahul din 19 noiembrie 2015 cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie admisă cererea de revizuire a condamnatului Chisacov Alexandr.

În motivarea apelului a invocat:

-instanța nu a luat în considerație că Chisacov Alexandr a fost pus sub învinuire în afara procesului penal și circumstanța dată nu a fost cunoscută din conținutul tuturor hotărârilor instanțelor de judecată. Instanțele din oficiu urmă să verifice dacă organul de urmărire penală a respectat prevederile legii în privința actelor care stau la baza învinuirii și să nu pună acest fapt, în sarcina lui Chisacov Alexandr;

- doar din declarațiile martorului cointerestat s-a ajuns la concluzia că aceasta a fost o greșeală mecanică, atunci eroarea urma a fi corectată în condițiile prevăzute de cap. IV al codului de procedură penală, fapt ce nu a avut loc;

- instanța de judecată greșit a respins argumentul apărării cu referire la trimiterea ilegală pe care a făcut-o procurorul la prevederile pct.5.5 din capitolul 5 care prevede atribuții ale judecătorului de instrucție, deoarece aceste circumstanțe nu se referă la cererea de revizuire în nici un mod, și prin urmare nu are nici o tangență cu cazul dat, deoarece acesta se referă la fapte noi sau recent descoperite necesare casării ordonanțelor de încetare a urmăririi penale, clasare a cauzei penale sau scoatere a persoanei de sub urmărire penală. Instanța de judecată eronat a indicat că această hotărîre explică sensul sintagmei fapte noi - date despre care nu a avut cunoștință organul de urmărire penală la data adoptării ordonanței atacate și care nu puteau fi cunoscute la aceste date, dar Chisacov Alexandr nu a cerut anularea nici unei ordonanțe, nu a contestat acțiuni ilegale, ci a solicitat revizuirea procesului penal;

- în opinia apelantului, instanța de judecată urma să i-a în considerație și Hotărîrea Curții Europene pentru Drepturile Omului din 16 ianuarie 2007 în cazul Bujenița contra Moldovei, unde Curtea reiterează că competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției. În cazul condamnatului Chisacov Alexandr, într-adevăr a avut loc o omisiune din partea justiției, care poate fi corectată numai prin revizuirea cauzei penale;

- instanța de judecată nu s-a expus asupra argumentului adus de apărare conform căruia în conformitate cu prevederile alin. (4) art.385 Cod procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată examinează posibilitatea reducerii pedepsei inculpatului drept recompensă, dacă în cadrul urmăririi penale sau judecării cauzei, s-au constatat încălcări ale drepturilor inculpatului;

23. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 05 aprilie a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută sentința.

23.1 Instanța de apel a constatat că, prima instanță, corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, astfel întemeiat și just a ajuns la concluzia de respingere cererii de revizuire a procesului penal ca fiind inadmisibilă.

Conform art. 458 alin.(3) Cod de procedură penală, revizuirea poate fi cerută în cazurile în care:

1) s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în timpul urmăririi penale sau în legătură cu judecarea cauzei;

2) s-au stabilit alte circumstanțe de care instanța nu a avut cunoștință la emiterea hotărîrii și care, independent sau împreună cu circumstanțele stabilite anterior, dovedesc că cel condamnat este nevinovat ori a săvîrșit o infracțiune mai puțin gravă sau mai gravă decît cea pentru care a fost condamnat sau dovedesc că cel achitat sau persoana cu privire la care s-a dispus încetarea procesului penal este vinovat/vinovată;

3) două sau mai multe hotărîri judecătorești irevocabile nu se pot concilia;

4) Curtea Constituțională a recunoscut drept neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respectivă.

Astfel, instanța a concluzionat că în cauză nu sunt constatate careva din temeiurile de revizuire prevăzute de art. 458 Cod de procedură penală, iar indicarea eronată a datei de 06.07.2001 la ordonanța de punere sub învinuire reprezintă o eroare de origine tehnică (vol.1, f.d. 198), deoarece la ultima pagină a acesteia este indicată data corectă de 07.08.2001 (vol.1,f.d. 199,verso), fapt constatat prin audierea anchetatorului și alte înscrisuri, inclusiv procesul verbal de audiere în calitate de bănuț din 29.07.2001 (vol.1,f.d.94), procesul verbal de audierea în calitate de învinuit care este datat cu 07.08.2001 (vol.1,f.d.200). Această eroarea nu reprezintă viciu fundamental pentru a revizui procesul verbal, mai mult, sentința în privința condamnatului Chisacov A. a fost în repetate ori obiect de examinare în ordin de recurs ordinar și recurs în anulare, nefiind constatate erori de procedură fundamentală.

În acest context Colegiul a reiterat că:

- cererea de revizuire depusă de condamnatul Chisacov A. reprezintă un "*apel dighizat*", deși fiind în prezența lucrului judecat și nu poate fi redeschis procesul penal, fiind, astfel, încălcat principiul securității raporturilor juridice (cauzele CEDO : Popov v. Moldova (nr.2) din 06.12.2005, Roșea v.Moldova din 22.03.2005);

- discrepanța dintre momentul pornirii dosarului penal și cel al emiterii ordonanței de punere sub învinuire a lui Chisacov Alexandr a devenit cunoscută părților interesate din momentul aducerii ei la cunoștință, audierii în calitate de învinuit, aducerii la cunoștință a materialelor cauzei penale cât și examinării în ședințele de judecată, iar această circumstanță nu poartă un caracter de noutate. La fel, existența acestei discrepanțe nu poate cădea sub incidența prevederilor art. 251 alin.(1) Cod de procedură penală, care prevede că încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea aceluia act.;

- nu sunt întemeiate argumentele avocatului precum că, Chisacov Alexandr a fost pus sub învinuire în afara procesului penal, întrucât conform declarațiilor martorului Movilă Vitalie, din 02 octombrie 2014, care în 2001 a activat în calitate de anchetator al procuraturii județului Cahul, a explicat că, „*efectuarea acțiuni procesuale cu inculpații la 06 iulie 2001 nu era posibilă din simplu motiv că despre faptul omorului s-a aflat la 27 iulie 2001 și în aceiași zi a și fost pornit procesul penal, fiind o greșeală de ordin mecanic. Careva obiecții de la participanții acțiunii procesuale în cauză nu au parvenit pînă la sfîrșitul procesului. Totodată pe parcursul urmării penale învinuitului i-a fost înaintată o nouă acuzare, care a stat la baza rechizitoriului și ulterior la adoptarea hotărîrilor de acuzare*”, fiind clar faptul că predomina o eroare mecanică. Eroarea mecanică, nu se atribuie erorii juridice fundamentale, astfel nu constituie temei de declanșarea procesului de revizuire, prin urmare fiind respinse argumentele părții apărării precum că, eroarea urma a fi corectată în condițiile prevăzute de cap. IV al codului de procedură penală, întrucât lui Chisacov Alexandru i-

a fost înaintată învinuirea definitivă la 19 noiembrie 2001, prin care în mod tacit a fost și înlăturată eroarea mecanică, care ulterior a servit ca bază la întocmirea rechizitoriului, astfel, instanța constatând că este pur declarativă ingerința apărării referitor la faptul că, „martorul în cauză este cointeresat”, deoarece nu sunt probante și argumentate.

Colegiul a menționat, că revizuirea are scopul de a anula o hotărîre irevocabilă care conține erori de fapt scoase în evidență datorită descoperirii unor fapte și împrejurări necunoscute instanței la momentul judecării care au influențat sau ar fi putut influența legalitatea și temeinicia hotărîrii adoptate. Prin urmare, inițierea revizuirii pe acest motiv este condiționată de descoperirea unor fapte ori împrejurări noi, necunoscute instanței la emiterea hotărîrii. Instanța de fond just a respins argumentul apărării cu referire la trimiterea ilegală pe care a făcut-o procurorul, întrucît sintagma „*fapte noi*”, reieșind din temeiurile art. 458 alin.(3) pct. 2) Cod de procedură penală, este dezvăluită într-adevăr în Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție în cauză.

Colegiul a notat că, nu au fost demonstrate și constatate încălcări ale drepturilor invocate de apărător și nu persistă temei de revizuire, ca urmare, ulterior temei de reducere pedepsei, întrucît raportînd prevederile art. 251 alin.(1) Cod de procedură penală care prevede că încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a constatat o încălcare a normelor procesuale ce nu poate fi anulată doar prin anularea actului dat.

Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere că atunci cînd instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (cazul *Brumărecu v. România*, [GC], nr.28342/95, §61, ECHR 1999-VII). Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărîri irevocabile și obligatorii.

24. Decizia instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de avocatul Mariana Arabadji în interesele condamnatului Chisacov Alexandr, care a solicitat casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, reiterînd că instanța de apel a interpretat eronat prevederile legale și a dat o apreciere eronată a circumstanțelor invocate de revizuent și anume:

- instanța de apel urma să i-a în considerație încheierea Judecătorie Cahul din 15 martie 2013 prin care s-a constatat discrepanța în data adoptării ordonanței de pune sub învinuire, data pornirii dosarului penal și data cînd învinuirea i-a fost adusă la cunoștință lui Chisacov Alexandr;

- circumstanța invocată nu a fost cunoscută din conținutul tuturor hotărîrilor instanțelor de judecată. Instanțele din oficiu urmă să verifice dacă organul de urmărire penală a respectat prevederile legii în privința actelor care stau la baza învinuirii și să nu pună acest fapt în sarcina lui Chisacov Alexandr;

- instanțele de fond eronat au interpretat pct. 5.5 al Hotărîrii Plenului CSJ a RM nr. 7 din 04.07.2005 "*Cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmăririi penale*" deoarece circumstanțele descrise în hotărîrea menționată referitor la „fapte noi” nu se referă la cererea de revizuire în nici un mod.

Recurentul și-a întemeiat cererea în baza art.427 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală.

25. Asupra recursului a depus referință procurorul, care s-a expus pentru respingerea acestuia, deoarece în cauză nu au fost constatate circumstanțe care ar permite în conformitate cu prevederile art.458 Cod de procedură penală revizuirea hotărîrii adoptate.

26. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.*

Astfel, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci cînd se constată comiterea unei erori de drept, dar va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărîrea judecătorească definitivă.

Din textul recursului declarat rezultă că recurentul indică drept temei pentru casare pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care care stipulează că *hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar.*

Raportînd norma nominalizată la situația în cauză, Colegiul penal constată că nici unul din temeiurile la care se referă autorul recursului nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezentei erori de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Totodată Colegiul relevă că, de fapt, recurentul critică aprecierea eronată a prevederilor legale și a circumstanțelor invocate de revizuent, care au fost descrise în apel de același autor, și asupra cărora instanța de apel și-a expus opinia argumentat la pct.23.1 din decizie.

Astfel, instanța de recurs, analizând textul deciziei constată că, temeiurile invocate de către recurent nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului declarat, deoarece instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art.414, 417 alin.(8) Cod de procedură penală și în hotărîrea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor temeiurilor invocate în apel, aceasta cuprinzînd și motivele pe care se întemeiază soluția, care este corectă și întemeiată.

Colegiul menține concluzia instanței de apel precum că, în cauză nu s-a constatat careva temei de revizuire prevăzute de art. 458 Cod de procedură penală iar indicarea eronată a datei de 06.07.2001 la ordonanța de punere sub învinuire reprezintă o eroare de origine tehnică (vol.1, f.d. 198), deoarece la ultima pagină a acesteia este indicată data corectă de 07.08.2001 (vol.1,f.d. 199,verso), fapt constatat prin audierea anchetatorului și alte înscrisuri, inclusiv procesul verbal de audiere în calitate de bănuț din 29.07.2001 (vol.1,f.d.94), procesul verbal de audierea în calitate de învinuit care este datat cu 07.08.2001 (vol.1,f.d.200). Această eroarea nu reprezintă viciu fundamental pentru a revizui procesul verbal, mai mult, sentința în privința condamnatului Chisacov A. a fost în repetate ori obiect de examinare în ordin de recurs ordinar și recurs în anulare, nefiind constatate erori de procedură fundamentală.

Or, potrivit art. 458 alin.(3) pct. 2) Cod de procedură penală *necesitatea deschiderii procedurii de revizuire se impune din motivul existenței altor circumstanțe de care instanța nu a avut cunoștință la emiterea hotărîrii și care, independent sau împreună cu circumstanțele stabilite anterior, dovedesc că cel condamnat este nevinovat, instanța reține că motivul invocat în cererea de revizuire nu constituie temei de deschidere a procedurii de revizuire.*

Colegiul menționează că, la toate etapele solicitării revizuirii, în calitate de circumstanță prevăzută la art. 458 alin.(3) pct. 2) Cod de procedură penală s-a invocat existența unei discrepanțe dintre momentul pornirii dosarului penal și cel al emiterii ordonanței de punere sub învinuire a lui Chisacov Alexandru, discrepanță care a fost constatată și în încheierea Judecătoriei Cahul din 15 martie 2013.

Prin urmare, Colegiul v-a susține poziția instanțelor în acest sens, prin care a fost respins argumentul invocat de revizuent supra, deoarece discrepanța enunțată nu constituie un temei prevăzut de norma imperativă, art. 458 alin.(3) pct. 2) Cod de procedură penală, deoarece existența discrepanței a devenit cunoscută părților interesate din momentul aducerii ei la cunoștință, audierii în calitate de învinuit, aducerii la cunoștință a materialelor cauzei penale cît și examinării în ședințele de judecată, iar această circumstanță nu poartă un caracter de noutate.

Colegiul nu reține nici argumentul recurentului precum că de instanțele de fond eronat s-au interpretat prevederile pct. 5.5. al Hotărîrii Plenului CSJ din 04.07.2005 nr. 7 „*Cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmăririi penale*” și anume că aceasta nu are relevanță cu cererea de revizuire depusă de Chisacov Alexandru, deoarece anume această hotărîre explică sensul sintagmei „fapte noi” care constituie date despre circumstanțele de care nu avea cunoștință organul de urmărire penală la data adoptării ordonanței atacate și care nici nu puteau fi cunoscute la acea dată. Noi trebuie să fie probele administrate în cadrul cercetării altor cauze și nu mijloacele de probă prin care se administrează probe deja cunoscute în cauza respectivă.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că temeiurile invocate de recurent nu sunt supuse pentru a răsturna situația de fapt și se resping ca neîntemeiate și declarative.

În contextul celor expuse, Colegiul penal conchide că concluziile la care a ajuns instanța de fond și cea de apel sunt corecte și corespund materialului probator, iar careva încălcări nu au fost comise la examinarea cererii de revizuire.

Astfel, recursul declarat este neîntemeiat, motivele invocate au fost obiectul judecării în instanțele de fond, iar materialul probator al cauzei penale dovedește legalitatea temeiurilor de fapt și de drept care au adus la pronunțarea hotărîrii recurate.

În acest context, Colegiul conchide că temeiurile pentru recursul ordinar declarat de recurent, nu și-au găsit confirmarea în instanța de recurs și din aceste considerente este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

27. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Mariana Arabadji în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 05 aprilie 2016, în cauza penală în privința lui Chisacov Alexandru, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 10 august 2016.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun